

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 54/2567

คำวินิจฉัยที่ 54/2567 ศาลแพ่งศาลผู้ส่งความเห็นศาลปกครองกลางศาลผู้รับความเห็นบริษัท อ. จำกัด โจทก์ กองทัพบกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ บจก. โจทก์ ยื่นฟ้อง กองทัพบก จำเลย ในคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาจะซื้อขายชิ้นส่วนซ่อมและอุปกรณ์เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 139 และเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 149 แบบราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ และสัญญาซื้อขายชิ้นส่วนซ่อมและอุปกรณ์เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 139 และเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 149 ระหว่างโจทก์และจำเลย โจทก์ได้ส่งมอบสินค้าให้แก่จำเลยหลายครั้ง แต่จำเลยยังไม่ได้ชำระค่าสินค้าให้แก่โจทก์ ต่อมาจำเลยได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาและสงวนสิทธิเรียกค่าปรับตามสัญญาทั้งสองฉบับ รับผิดชอบประกันตามสัญญาและให้โจทก์ชำระเงินค้ำประกันสัญญา ขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้ค่าสินค้าพร้อมดอกเบี้ย นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ส่วนจำเลยให้การว่า โจทก์เป็นผู้ผิดนัดไม่ส่งมอบสิ่งของให้แก่จำเลยตามสัญญา การเลิกสัญญาและคิดค่าปรับชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ยกฟ้อง จำเลยยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า ข้อพิพาทตามสัญญาทั้งสองฉบับเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ลักษณะของสัญญาพิพาททั้งสองฉบับเป็นเพียงสัญญาจะซื้อขายและสัญญาซื้อขายวัสดุอุปกรณ์ที่จำเลยซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองเป็นผู้ซื้อและโจทก์เป็นผู้ขาย มีลักษณะเป็นสัญญาจะซื้อขายและสัญญาซื้อขายสินค้าทั่วไป ทั้งข้อกำหนดในสัญญาไม่ได้มีวัตถุประสงค์แห่งสัญญาเป็นการให้โจทก์ซึ่งเป็นผู้ขายเข้าร่วมจัดทำบริการสาธารณะโดยตรง สัญญาพิพาททั้งสองฉบับจึงไม่ใช่สัญญาทางปกครอง แต่เป็นเพียงสัญญาทางแพ่งของหน่วยงานทางปกครอง จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

คำพิพากษา

พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แต่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญาการซื้อชิ้นส่วนซ่อมและอุปกรณ์เฮลิคอปเตอร์ทั้งสองฉบับ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้จำเลยซ่อมบำรุงและจัดเตรียมเฮลิคอปเตอร์ให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อให้ได้มาซึ่งยุทธโศปกรณ์ที่จำเป็นในการสนับสนุนภารกิจของรัฐ โดยเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์สำคัญที่จำเป็นต่อการจัดทำบริการสาธารณะตามภารกิจของกองทัพบกให้บรรลุผล เข้าลักษณะเป็นสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 นอกจากนี้เงื่อนไขตามสัญญาทั้งสองฉบับเป็นการให้เอกสิทธิ์กับจำเลยแต่ฝ่ายเดียวในการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามสัญญาและการบังคับการให้เป็นไปตามสัญญาเพื่อประโยชน์สาธารณะในการซ่อมแซมยุทธโศปกรณ์ทางการทหาร คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ซึ่งอยู่ในอำนาจ

พิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง คณะกรรมการพิจารณาแล้ว คดีนี้ แม้กองทัพบก จำเลย จะเป็นหน่วยงานทางปกครองตามบทนิยามในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ตามมาตรา 17 (2) มาตรา 19 และมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 แต่เมื่อพิจารณาสัญญาจะซื้อขายชิ้นส่วนซ่อมและอุปกรณ์เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 139 และเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 149 แบบราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ และสัญญาซื้อขายชิ้นส่วนซ่อมและอุปกรณ์เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 139 และเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ 149 ระหว่างโจทก์กับจำเลย ซึ่งมีสาระสำคัญเพียงว่าให้โจทก์จัดหาสิ่งของที่จะขายและเตรียมส่งมอบไว้ให้แก่จำเลยได้อย่างเพียงพอตามจำนวนที่ได้ตกลงประมาณการไว้ และโจทก์ต้องส่งมอบสิ่งของที่ซื้อขายตามสัญญาในแต่ละงวดให้แก่จำเลยให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้และจำเลยตกลงชำระเงินให้แก่โจทก์เป็นรายงวดเมื่อได้รับมอบสิ่งของที่ซื้อขายไว้โดยครบถ้วน ลักษณะของสัญญาพิพาททั้งสองฉบับจึงเป็นเพียงสัญญาซื้อขายยุทธภัณฑ์ที่หน่วยงานทางปกครองผู้ซื้อและโจทก์ผู้ขายผูกพันกันบนพื้นฐานความเท่าเทียมกันของคู่สัญญา จึงมีลักษณะเป็นสัญญาจะซื้อขายและสัญญาซื้อขายทั่วไป ทั้งข้อกำหนดในสัญญาไม่ได้มีวัตถุประสงค์แห่งสัญญาเป็นการให้โจทก์เข้าร่วมจัดทำบริการสาธารณะโดยตรง อันจะถือว่าเป็นสัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะและมีได้มีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ตามบทนิยาม "สัญญาทางปกครอง" ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 สัญญาพิพาททั้งสองฉบับระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงมิใช่สัญญาทางปกครอง แต่เป็นเพียงสัญญาทางแพ่งของหน่วยงานทางปกครอง และมีใช้คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/54/2567>